

APT-material Städning och rengöring

Vårdpersonal

Framtagen av Vårdhygien 2026

Varför städning och rengöring?

- För att bryta smittväg och minska risken att en person blir sjuk behöver dessa två saker utföras:

1. Basala hygienrutiner

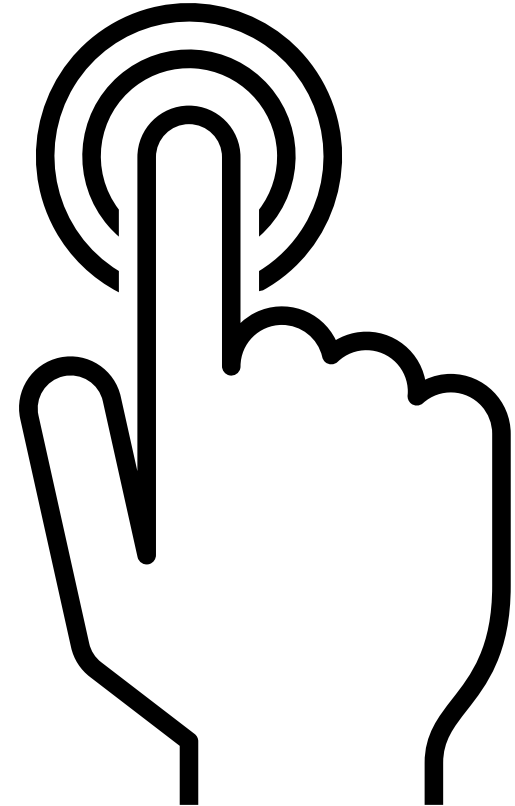
2. Rengöring och desinfektion

Båda är lika viktiga och utan den ena fallerar den andra och utförs av ALL personal som arbetar vård- och patientnära!

Viktiga begrepp

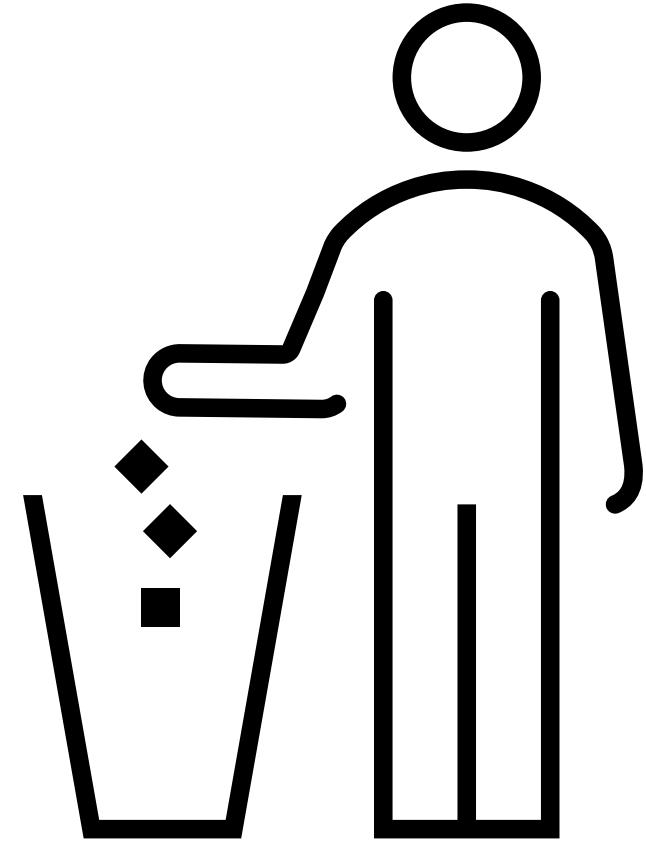
- **Kritiska ytor/punkter** –Ytor med hög smittorisk
- patientnära ytor, utrustning som delas eller andra ytor som används eller vidrörs frekvent och kan innebära risk för smittspridning. Benämns ibland som tagställen.
- Patientnära ytor eller andra ytor som används eller vidrörs frekvent och kan utgöra risk för smittspridning
- Tagställe – Ytor som patienter/vårdtagare och personal ofta berör med händerna

Personalens ansvar enligt rutin:

[Verksamhetens ansvar för städning och rengöring.pdf](#)

- *Ytor ska vara fria från material som försvårar städningen. Ex sängbordets yta skall hållas så fri som möjligt, be patienten eller hjälp denne med att packa undan privata ägodelar. Ta ut matbricka och annan disk. Plocka undan servetter och engångsmaterial som såromläggningsmaterial.*

Punktdeinfektion och punktstädning vid akut spill

- *Personal som upptäcker kroppsvätskor och föroreningar ansvarar för att punktdeinfektion och/eller punktstädning utförs, - på vårdenhet har vårdpersonal huvudansvar för punktdeinfektion - punktstädning utförs direkt vid förorening/spill av till exempel dryck.*

Metod:

- Använd absorberande material vid stort spill innan punktstädning och/eller punktdeinfektion.
- Punktstädning innebär att spill av till exempel mat och dryck torkas upp med rengöringsmedel och vatten.
- Punktdeinfektion innebär att spill av kroppsvätskor (smittsamt material) torkas upp direkt med ytdesinfektionsmedel innehållande tensid. Observera att vid stort spill av kroppsvätskor behöver rengöring utföras innan desinfektion.

Delad utrustning

- *Vårdpersonalen ansvarar för att rengöring och desinfektion av delad utrustning och medicinskteknisk utrustning utförs.*

Hjälpmiddel: ex rullstol, rullator, turner, gåbord, lyftskynken, toalettförhöjningar, träningsredskap med mera.

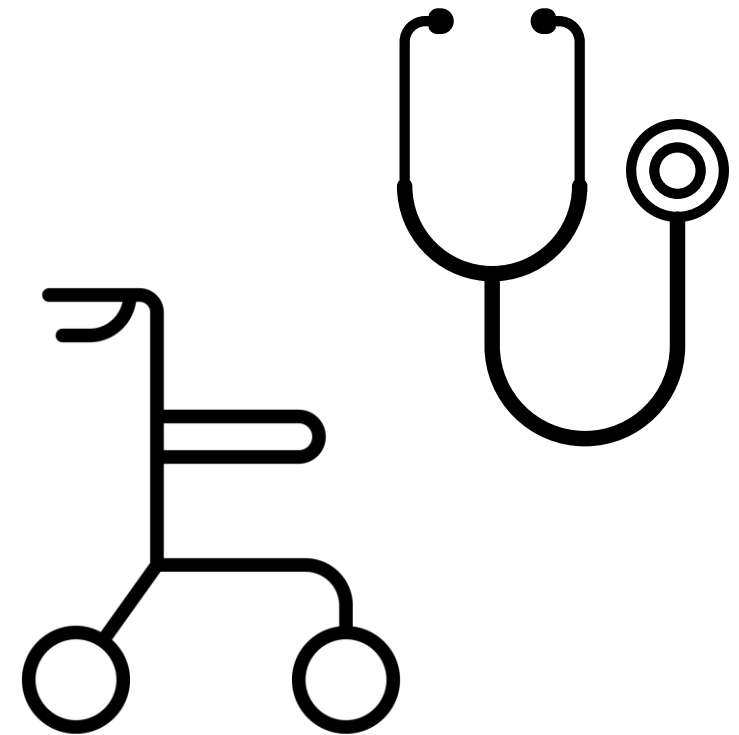
Medicinteknisk utrustning: ex pulsoximeter, blodtrycksmanschett, EKG-apparat, blodsockermätare med mera.

Metod:

Alla hjälpmedel och medicinteknisk utrustning som används av eller på patient rengörs DIREKT efter användning.

Rengörs med ytdesinfektionsmedel med tensid.

Finns spill av kroppsvätskor - rengör enligt punktdesinfektion.

Slutstäd

- *Kommunicera planerat slutstäd till lokalvårdsorganisation, så att det samordnas med regelmässigt städ för att uppnå mål med rengjord och desinfekterad vårdplats för nästa patient.*
- *Utförs av vårdpersonal utanför avtalat servicefönster.*

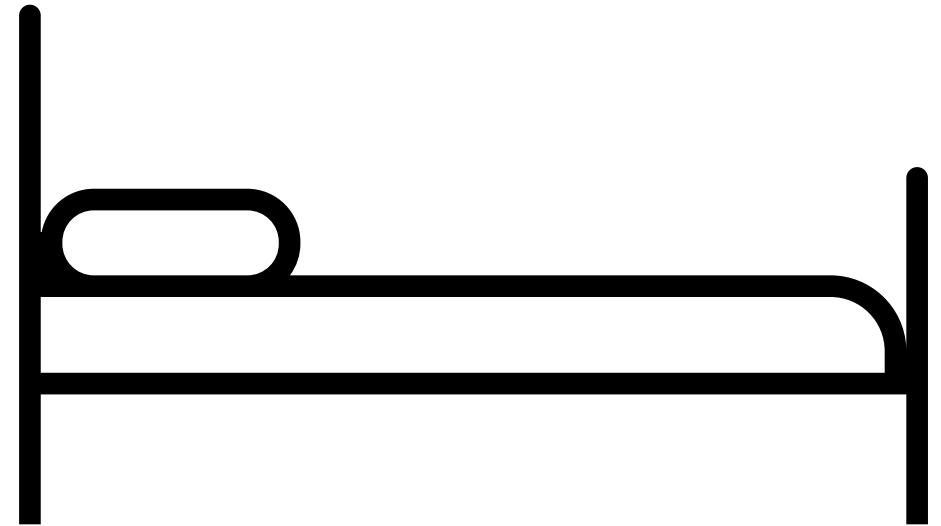
Slutstädning sker alltid genom tvåstegsmetoden.

1. Rengör med mikrofiberduk (fuktad med vatten eller förfuktad), alternativt engångsduk fuktad med vatten och rengöringsmedel. Mekanisk bearbetning av ytan.
2. Komplettera med ytdesinfektionsmedel innehållande tensid på samtliga ytor.

Följ checklisten framtagen av Vårdhygien!

Slutstädning vårdrum/plats:

- Hela sängen, uppifrån och ned.
- Hela sängbordet, inklusive låda och undersida av bordskiva.
- Utrustning kring patientplats, exempelvis garderob, vikkvägg, lampa, radio, manöverdosa och vårdpanel.
- Medicinteknisk utrustning vid patientenhet, exempelvis droppställning, volympump och blodtrycksmanschett.
- Hjälpmedel, exempelvis rullstol, gåbord och patientlyft.
- Personbunden utrustning, exempelvis lyftskynke som skickas till tvätt eller byts.
- Enkelrum: Handfat på vådrummet enligt samma beskrivning som på hygienutrymmet samt besöksgrupp.

Slutstäd tillvägagångssätt

Tabell C.4 — Exempel på arbetsflöde för slutrengöring av vårdrum

	Arbetsflöde	Ytor med smittorisk
1	Inspektion av rummet för att bedöma rengöringsbehovet	
2	Punktrensning och punktdesinfektion vid behov	
3	Avfläckning av väggar och tak runt patientplats	
4	Dörrhandtag och grepp vårdrum	X
5	Strömbrytare, elramp, vårdpanel, TV, fjärrkontroll och larmknappar i vårdrum	X
6	Närförråd, insida och handtag	X
7	Fönsterbräda	X
8	Patientgarderob, insida och handtag	X
9	Bord	X
10	Fåtölj/stol	X
11	Avskärmning	X
12	Sängbord och sänglampa	X
13	Säng med tillbehör	X
14	Tvättställ med tillbehör	X
15	Golv	

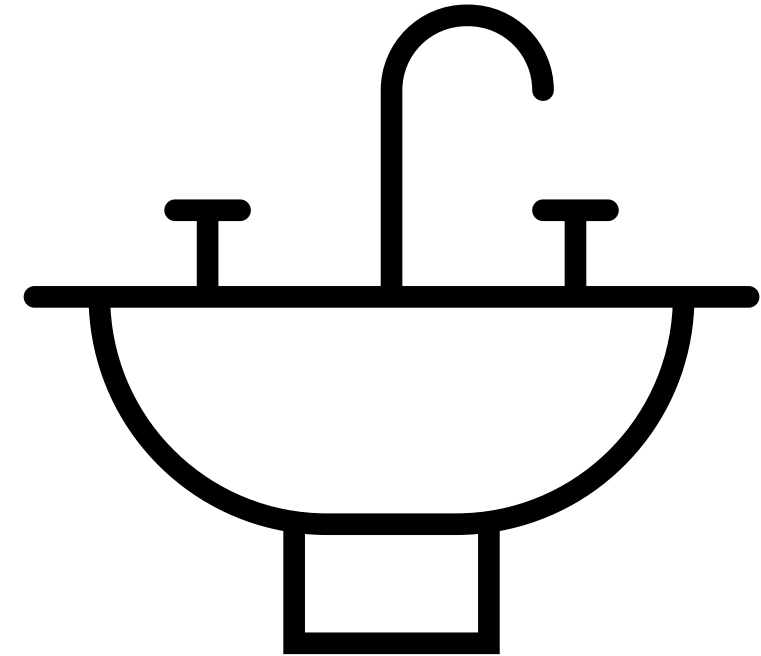
Detta är ett förslag på slutrengöring där ingen känd smitta förekommer. Vid känd smitta kan det vara aktuellt att använda andra metoder eller kemikalier.

Slutstäd hygienutrymme

Ingår enbart om slutstäd av enkelrum. Vid slutstäd flerbäddsrum görs bedömning av vårdhygieniska riskfaktorer om extrastäd av hygienutrymme krävs.

Rengöring av tvättställ och närliggande yta:

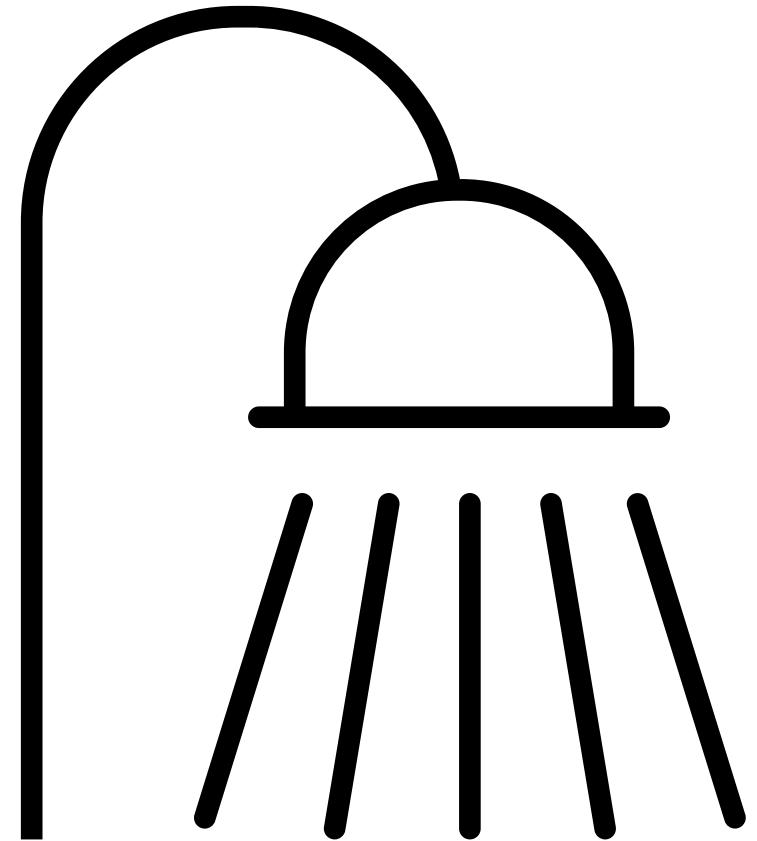
- Lampa/ljusramp
- Spegel
- Handdukshållare/hållare för torkpapper och muggar mm
- Väggytan under handdukshållare/hållare för torkpapper och muggar
- Hållare och flaskor för tvål och handdesinfektion, samt spillbricka
- Handskhållare/handskpaket
- Avställningshylla
- Väggytan över handfatet
- Kran
- Handfat-i-utanpå-under, rören under handfatet
- Väggytan under handfatet
- Väggytan bakom papperskorg
- Byt duk

Fortsättning hygienutrymme

Rengöring av duschutrymme:

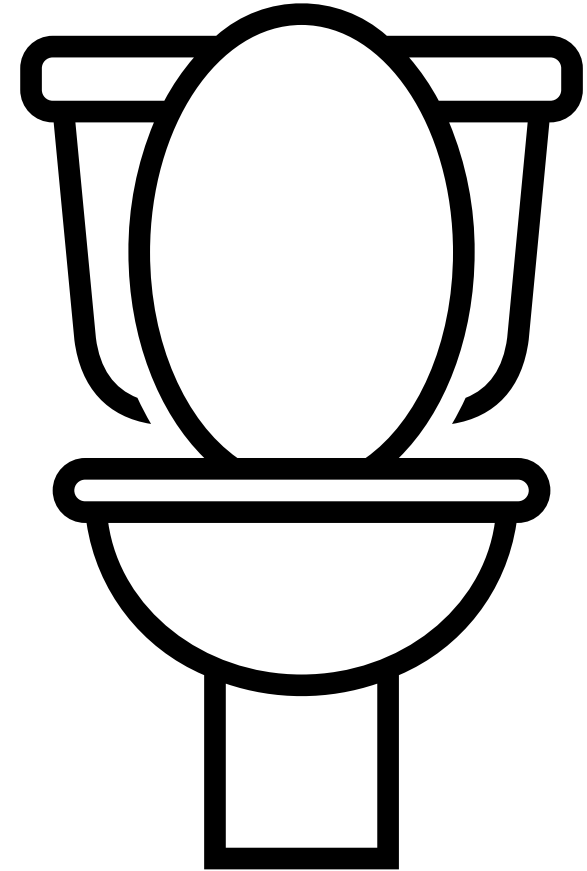
- Avtorka duschmunstycke, slang, vattenblandare, hållare tvåflaskor, handledare samt ev. Duschpall.
- Duschväggar avtorkas - behöver ej desinfekteras.

Fortsättning hygienutrymme

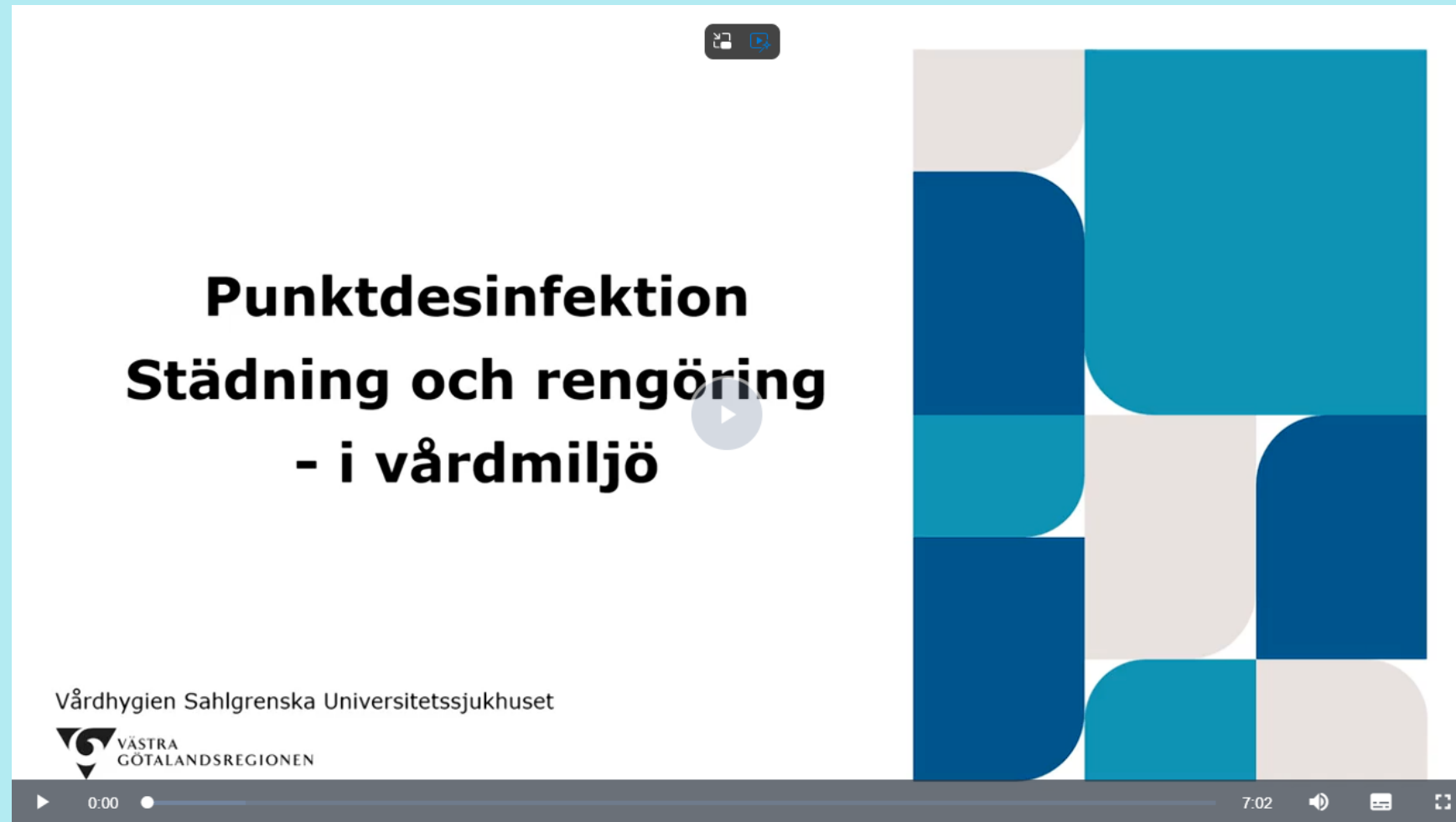
Rengöring av toalett och parti runt toalettstol:

- Hållare för toalettpapper/sanitetspåsar,
- Handikappstöd
- Spolknapp
- Toalettstol utvändigt
- Toalettlock och sittring på båda sidor
- Toalettstol invändigt med toalettborste
- Toalettförhöjning
- Byt duk.

Kom ihåg!

- Begränsa engångsmaterial på rummet och hygienutrymmet!
- En korrekt rengjord vårdplats leder till minskade vårdrelaterade infektioner, kortare vårdtid, minskad arbetsbelastning och minskat patientlidande!

Punktdeinfektion
Städning och rengöring
- i vårdmiljö

Vårdhygien Sahlgrenska Universitetssjukhuset
VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

0:00 7:02

The image shows a video player interface. The main content is a title slide with the text 'Punktdeinfektion Städning och rengöring - i vårdmiljö'. Below the title is the logo for 'Vårdhygien Sahlgrenska Universitetssjukhuset' and 'VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN'. The video player controls at the bottom show a play button, a progress bar at 0:00, a total duration of 7:02, and icons for volume, subtitles, and full screen. A play button is also visible over the title text.

[VGRplayer - Punktdeinfektion och städning](#)